

АГУУЛГА

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.....	3
1.1. Төслийн нэр.....	3
1.2. Төслийн үндсэн зорилго.....	3
1.3. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгжийн нэр, хаяг.....	3
1.4. Төслийн байршил	3
1.5. Үйлдвэрлэлийн хүчин чадал ажиллах горим	3
ХОЁР. ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ, ТҮҮНИЙ ОРЧНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОДОРХОЙЛОЛТ.....	5
ГУРАВ. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ.....	6
ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ.....	7
ТАВ. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	8
ЗУРГАА. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	10
ДОЛОО. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	11
НАЙМ. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	11
ЕС. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	12
АРАВ. ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	12
АРВАН НЭГ. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	13
АРВАН ХОЁР. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР	14
АРВАН ГУРАВ. ТУХАЙН ЖИЛ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	16
АРВАН ДӨРӨВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	17
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗАРДАЛ	18
УУЛ УУРХАЙН ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЯНАЛТЫН ХУУДАС.....	19
Нэг. Төсөл хэрэгжүүлэгч хуулийн этгээд, төслийн тухай товч мэдээлэл	19
Хоёр. Төсөл хэрэгжүүлэх чиглэлээр олгогддог тусгай зөвшөөрөл, дүгнэлт лавлагааны товч мэдээлэл	20
ГУРАВ. ХИМИЙН БОДИСЫН ЭРСДЭЛ, ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	20
ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ХАМГААЛАХ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨСӨВ.....	21
ТАВ. МЕТА МЭДЭЭЛЭЛ	22
ЗУРГАА. ТУХАЙН ЖИЛИЙН АРГА ХЭМЖЭЭНЭЭС БАЙГАЛЬ ОРЧИНД ҮЗҮҮЛЭХ НӨЛӨӨЛЛИЙН ДҮН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХЯНАЛТЫН ХУУДАС	23
ДОЛОО. БАЙГАЛЬ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ	24
ДҮН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХЯНАЛТ	24
НАЙМ. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ.....	24
ХЯНАЛТЫН ХУУДАС.....	24

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1. Хөрс хуулалтын ажлын хэмжээ	3
Хүснэгт 2. Жилийн ажиллах өдөр, сул зогсолт.....	4
Хүснэгт 3-1. Болзошгүй сөрөг нөлөөллийн үнэлгээ.....	6
Хүснэгт 5-1. Сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	8
Хүснэгт 6-1. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	10
Хүснэгт 7-1. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөө	11
Хүснэгт 8-1. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох менежментийн төлөвлөгөө	11
Хүснэгт 9-1. Түүх соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөө	12
Хүснэгт 10-1. Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	12
Хүснэгт 11-1. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	13
Хүснэгт 12-1. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн төлөвлөгөө	14
Хүснэгт 13-1. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө.....	16
Хүснэгт 14-1. Нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	17

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1. Төслийн нэр

“Алтны шороон ордыг ил аргаар олборлох” төсөл

1.2. Төслийн үндсэн зорилго

Ар тамсаг-1 алтны шороон ордын нөөцийг 2020 оны 02-р сарын 26-ны өдрийн ЭБМЗ-ийн хурлын дүгнэлтээр алтны нийт нөөцийг В зэргээр шлихээр 51.88 кг, химийн цэврээр 49.29, боломжтой С зэргээр шлихээр 0.87 кг, химийн цэврээр 0.82 кг, В+С зэргээр шлихээр 52.75 кг, химийн цэврээр 50.11 кг гэж улсын эрдэнэсийн санд бүртгэсэн байна.

1.3. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгжийн нэр, хаяг

Төсөл хэрэгжүүлэгч: “Тамсаг баялаг” ХХК

Улсын бүртгэлийн дугаар: 9011819953

Регистрийн дугаар: 6597068

Хаяг: Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг, 26-р хороо, Сакура тауэр, 8 давхар, 810 тоот

Утас: +976-99772777

1.4. Төслийн байршил

“Тамсаг баялаг” ХХК нь Булган аймгийн Бүрэгхангай сумын нутагт орших Ар тамсаг-1 нэртэй газар нь MV-021606 дугаартай 55.92 га газар бүхий ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй болно. Уг орд газар нь Улаанбаатар хотоос баруун хойд зүгт 240 км, Бүрэгхангай сумын төвөөс зүүн зүгт 54 км-т байрладаг. Улаанбаатар хот, Булган аймаг болон баруун бүсийг холбосон сайжруулсан авто зам хайгуулын талбайгаас урагш 12 км-т өнгөрдөг.

1.5. Үйлдвэрлэлийн хүчин чадал ажиллах горим

“Ар тамсаг-1” нэртэй ордыг ашиглах үйл ажиллагааны явцад хийгдэх элс олборлолт болон хөрс хуулалтын ажлын нийт хэмжээг доор хүснэгтээр үзүүлэв.

Хүснэгт 1. Хөрс хуулалтын ажлын хэмжээ

#	Үзүүлэлт	Нэгж	Хэмжээ
1	Уулын цул	мян.м3	2,770.28
2	Элсний хэмжээ	мян.м3	88.13
3	Хөрс хуулалтын хэмжээ	мян.м3	2,682.15
		мян.м3	505.08
		мян.м3	2,177.07

Бэлтгэл үйл ажиллагаа 07-р сарын 01-ээс уурхайн талбайд эхлэх бөгөөд уурхайн хөрс хуулалтын ажил 07 сарын 05 аас эхлэнэ гэж тооцсон. Харин уурхайн элс олборлолтын ажил, хөрс хуулалт явагдаж эхэлснээс хойш бэлтгэгдсэн нөөцтэй болох үеэс буюу 08 сарын 01-наас эхлэх бөгөөд элс угаах ажил 08 сарын 10-аас эхлэхээр тус тус төлөвлөсөн. Тухайн бүс нутагт ажиллаж буй алтны уурхайнууд нь 10 сар хүртэл ажилладаг бөгөөд уурхайн ажлыг 10-р сарын 01 хүртэл үргэлжлэхээр тооцсон.

Уурхай нь хоногт 2 ээлжээр, ээлжийн үргэлжлэх хугацаа 12 цаг ажиллах ба шлюз авах, ээлж солилцох, хоолонд орох хугацааны нийлбэр нь 2 цаг байна. Монгол Улсын “хөдөлмөрийн хууль” -нд заасны дагуу жилд амрах баяр ёслолын хоног, цаг агаарын хүндрэлээс шалтгаалан ил уурхайн үйл ажиллагаа сул зогсож болзошгүй хугацааг дараах байдлаар тооцоолсон.

Хүснэгт 2. Жилийн ажиллах өдөр, сул зогсолт

#	Үзүүлэлт	Хугацаа	Хэмжээ
1	Жилийн ажиллах хуанлийн өдөр	Хоног	365
2	Улирлын чанартай сул зогсолт	Хоног	185
3	Баяр ёслолын үеийн амралтын өдөр	Хоног	6
4	Цаг агаарын саатал	Хоног	8
5	Уурхайн ажиллах хоног	Хоног	166
6	Тоног төхөөрөмжийн эвдрэл гэмтлээс шалтгаалан зогсож болзошгүй хоног	Хоног	10
7	Хөрс хуулалтын ажлын хоног	Хоног	156
8	Элс олборлолтын ажлын хоног	Хоног	156
9	Элс угаах ажлын хоног	Хоног	88
10	Хоногт ажиллах ээлжийн тоо		2
11	Нэг ээлжийн үргэлжлэх хугацаа	Цаг	12
12	Ээлж солилцох шлюз авах, хооллох хугацаа	Цаг	2

ХОЁР. ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ, ТҮҮНИЙ ОРЧНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОДОРХОЙЛОЛТ

Тус сум нь анх 1923 онд Богд Хан уулын аймгийн Шажин-Бүрэг уулын хошуу нэртэйгээр байгуулагдсан.

Улаанбаатар хотоос 265 км, Булган аймгийн төвөөс 86 км зайд оршдог. 349792 га газар нутагтай, үүнээс 282109 га нь бэлчээр, 10564 га нь хадлан 4361 га нь тариалангийн талбайд тооцогдож байна. Орхон ба Төв аймгийн Заамар сумтай хил залгаа оршдог. Тус сумын Бичигтийн голд Монголдоо томд тооцогдох хадны сүг зураг байдаг. Бүрэгийн нуруу, Дархан, Баянхангай, Шувуут, Их дулаан, Бага дулааны тахилгат хошуу 6 овоо, Шар хадны нуруу, Алтанга, Хутаг, Загзага, Эрдэнэ уул, Цоохор морьт зэрэг уулс, Орхон Түүл зэрэг томоохон гол байдгаас гадна Ангирт, Шувуут, Бичигт, Хужирт, Хар бүх гэх мэт 30 орчим гол горхи Булаг шанд, Дэлгэржаргалат, Ум, Хадат булгийн рашаанууд байдаг. Буга, бор гөрөөс, гахай, чоно, шилүүс, үнэг, дорго, түүлай, тарвага зэрэг 20 гаруй ан амьтан мэрэгч байдаг. Хун, галуу, тогоруу, нугас, ангир, хөхөө, өвөөлж зэрэг нүүдлийн шувууд байдаг. Алтангагнуур, бамбай, мэхээр, таван салаа, цээнэ зэрэг 20 гаруй төрлийн эмийн ургамлууд ургадаг. Дэд бүтэц, зам харилцаа сайн хөгжсөн. Улаанбаатар хот хүртэлх замын 205 км нь хатуу хучилттай. Эрчим хүчний нэгдсэн сүлжээнд холбогдсон, үүрэн холбооны бүх сүлжээ орсон.

ГУРАВ. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Төслөөс байгаль орчинд учирч болзошгүй сөрөг нөлөөлөл нь багаас дунд зэрэг байх бөгөөд төслийн технологит ашиглагдаж буй техникийн хэрэглээг буруу ашигласнаас эвдрэл үүсэх мөн угсралтыг буруу ашигласнаас эвдрэл үүсэх мөн угсралтыг буруу гүйцэтгэх, санамсаргүй болгоомжгүй байдлаас гал түймэр гарах зэрэг нь байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсгүүдэд сөрөг нөлөөлөл үзүүлэхээр байна.

Агаар. Уурхайн олборлолтын болон тээвэрлэлтийн үеийн тоосжилт, автомашины яндангаас гарах утаа зэрэг нь агаарын чанарт сөрөг нөлөө үзүүлнэ.

Хөрс. Төслийн хэмжээнд ашиглагдах 20.3 га талбайн хөрсн бүрхэвч нөлөөлөлд өртөнө.

Амьтан. Төслийн үйл ажиллагааны улмаас тус нутаг дэвсгэрт идээшилж амьдардаг амьтад үргэж дайжих улмаар идэш тэжээлээ олж идэх газар нутаг хумигдах, техник, тоног төхөөрөмжинд өртөх зэрэг сөрөг нөлөөлөл үүснэ.

Ургамал. Төслийн хэмжээнд ашиглагдах 20.3 га газрын ургамлан бүрхэвч нөлөөлөлд өртөнө.

Болзошгүй сөрөг нөлөөллийн үнэлгээний нэгдсэн дүнг дараах хүснэгтээр үзүүлэв.

Хүснэгт 3-1. Болзошгүй сөрөг нөлөөллийн үнэлгээ

#	Нөлөөлөл	Үнэлгээ							
		Эерэг				Сөрөг			
		Бүгд	Их	Бага	Дунд	Бүгд	Их	Бага	Дунд
1	Газрын гадарга					4	1		3
2	Агаарын чанар					4		2	2
3	Усан орчин					4		4	
4	Хөрсөн бүрхэвч					5	1		4
5	Ургамлан нөмрөг					6	3		3
6	Амьтны аймаг					3			3
7	Нийгэм эдийн засаг	4	1		2				1

ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, БОННҮнэлгээний зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангах, нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх үндсэн зорилго бүхий эрх зүйн баримт бичиг юм.

Мөн төлөөлөгчид байгаль орчныг хамгаалах талаар авах удирдлага, зохион байгуулалтын болон сөрөг нөлөөллийг бууруулах арилгах талаар авах арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах цаг хугацаа, хөрөнгө зардлыг бодитой тусгасан байх шаардлагатай.

Төлөвлөгөөг боловсруулах, хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлыг тухайн төслийг хэрэгжүүлэгч аж ахуй нэгж, байгууллага нь үйл ажилагааныхаа зардалд багтаан төлөвлөж зарцуулах.

Иймд “Тамсаг баялаг” ХХК нь байгаль орчинд ээлтэй үйл ажилагаа явуулах зорилгын хүрээнд 2024 оны БОМТөлөвлөгөөг боловсруулан хэрэгжилтийг ханган ажиллах зорилготой.

ТАВ. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 5-1. Сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Болзошгүй болон гол сөрөг нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн үнэ, мян.төг	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах хууль, журам, стандарт
<i>Агаар орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах</i>									
1	Тээврийн хэрэгсэл, хүнд машин механизмын хөдөлгөөнөөс тоосжилт бий болох	Замаас үүсэх тоосжилтыг бууруулах зорилгоор замын засвар, арчилгаа тогтсон хуваарийн дагуу хийх	Уурхайн тээврийн зам дагуу	Км/мото цаг	12	-		Жилийн турш	"Агаарын тухай" болон "Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай" хууль; MNS 4585:2016 "Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага" MNS 5885:2008 "Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ. Техникийн ерөнхий шаардлага" MNS ISO 4227:2002 "Хүрээлэн буй орчны агаарын чанарын хяналтын төлөвлөгөө" MNS 6063:2010 "Агаарын чанар, хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэм хэмжээ"
2		Дотоод зам талбайд	Шороон зам	Улирал тутам	2	ОХШХ-т тусгагдсаны дагуу		Зүн, намар	
3		Хучилтгүй зам дээр тээвэр хийх, хурдны хязгаарлалтыг анхааруулсан замын тэмдэг, тэмдэглэгээ байршуулна.	Шороон зам	ш	5	50.0	250.0	2024 он	
4		Төслийн талбайд хурдны хязгаарлалтыг	Төслийн хэмжээнд	Батлагдсан журам	-	Үйл ажиллагааны зардалаар		Жилийн турш	

БУЛГАН АЙМГИЙН БҮРЭГХАНГАЙ СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “АР ТАМСАГ-1 АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ
ИЛ АРГААР ОЛБОРЛОХ” ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ 2024

		дагаж мөрдөх тухай журманд тусгаж өгөх						хууль; MNS4585:2016
5		Усалгааг үр дүнтэй зохион байгуулах	Төслийн талбайд	Усалгаа хийсэн тоо	Тоосжилт ихтэй үед тогтмол услах	Үйл ажиллагааны зардал	Жилийн турш	Агаарын чанарын стандарт Техникийн ерөнхий шаардлага
Гадаргын болон газрын доорхи усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр								
6	Усыг тооцоогүй ашигласнаас газрын доорхи усны нөөц хомсдох	Ус ашиглах хэсгийг тоолууржуулах	Ус ашиглах хэсэгт	ш	1	400.0	2024 он	БОНХ-ийн сайдын 2013 оны 05 дугаар сарын 16-ний өдрийн А-156 дугаар тушаал
7		Ус ашиглах дүгнэлтийг холбогдох байгууллагаар гаргуулж орон нутагтай гэрээ байгуулан төлбөрийг төлөх		м ³	-	Тоолуурын заалтаар	2024 он	Усны тухай хууль
Хөрсөн бүрхэвчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр								
8		Асгаралтын үе хэрэглэх багаж хэрэгслээр хангаж ажиллах	Засвар үйлчилгээний газар	ш		Үйл ажиллагааны зардалаар	2024 он	-
9		Асгаралтын үеийн журам боловсруулах	Төслийн хэмжээнд	-		Үйл ажиллагааны зардалаар	2024 он	-
Ургамлан нөмрөгийг хамгаалах чиглэлээр								
10	Төслийн үйл ажиллагаанаас ургамлан бүрхэвч доройтох	Ургамалжилтын судалгааг мэргэжлийн байгууллагатай хамтарч гүйцэтгэх	Төслийн талбайн хэмжээнд	2		Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсаны дагуу	Зүн, намар	MNS 5918 : 2008
Амьтны аймагт учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр								

БУЛГАН АЙМГИЙН БҮРЭГХАНГАЙ СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “АР ТАМСАГ-1 АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ
ИЛ АРГААР ОЛБОРЛОХ” ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ 2024

11	Хур бороо багатай, ган зудтай үед зэрлэг амьтан үхэж хорогдох	Ган зуд болон байгалийн цаг уурын хүнд нөхцөл үүссэн тохиолдолд зэрлэг амьтдыг хамгаалах Биотехникийн арга хэмжээг зохион байгуулах	Бүрэгхангай сумын нутагт	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Цаг үеийн хүнд нөхцөл үүссэн үед	-	1,000.0	Жилд нэг удаа зохион байгуулж ажиллана	Төслийн талбайтай хамгийн ойр орших тусгай хамгаалалттай газар нутагт
Нийт зардал мян.төг				1,650.0 мян.төг					

ЗУРГАА. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 6-1. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

№	Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн үнэ, мян.төг	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах хууль, журам, стандарт
1	Техникийн нөхөн сэргээлт	Төлөвлөгдөхгүй	Га	0	0.0	0.0	-	MNS 5915:2008, • MNS 5917:2008, • MNS 5918:2008 • MNS 17.5.1.19-92, • Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдрэлд орсон газарт техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх аргачлал (2015 оны А-138)
2	Биологийн нөхөн сэргээлт	Төлөвлөгдөхгүй	Га	0	0.0	0.0	-	
3	Татан буулгах хаалтад бэлтгэх	Төлөвлөгдөхгүй	Га	0	0.0	0.0	-	

ДОЛОО. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 7-1. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөө

№	Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн үнэ, мян.төг	Нийт зардал, сая.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах хууль, журам, стандарт
1	Булгийн эхийг хамгаалж усны ундаргыг сайжруулах	Булган аймгийн Бүрэгхангай сумын ЗДТГ-ын санал болгосоны дагуу булгийн эхийг хаших, хамгаалах ажлыг зохион байгуулна	Булган аймаг Бүрэгхангай сум, Дэрст баг, Сайн түрүүний булаг	1	4,000.0	4,000.0	2024 он	-
Нийт зардал /мян.төг/				4,000.0				

НАЙМ. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 8-1. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох менежментийн төлөвлөгөө

№	Нөлөөлөлд өртөх иргэд	Нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн үнэ, мян.төг	Нийт зардал, сая.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах хууль, журам, стандарт
1	Төслийн талбайд нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох өрх байхгүй.								
Нийт зардал мян.төг					0.0				

ЕС. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 9-1. Түүх соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөө

№	Нөлөөлд өртөх түүх соёлын өв	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн үнэ, мян.төг	Нийт зардал, сая.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах хууль, журам, стандарт
1	Биет болон биет бус өв	Төслийн ажилчдад Орон нутгийн харилцааны болон Соёлын өвийн зааварчилгаа өгөх, дурсгалт зүйлс олдох үед баримтлах журмыг танилцуулах	Төслийн үндсэн болон гэрээт компанийн ажилчид	Нийт ажилчид		Үйл ажиллагааны зардалаар	Жилийн турш	Монгол Улсын Соёлын өвийн тухай хуулийн 27.8, 27.9 БСШУ сайд 222 дугаар тушаал
Нийт зардал мян.төг						0.0		

АРАВ. ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 10-1. Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилсан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах хууль, журам, стандарт
1	Автомашинны осол	Замын хөдөлгөөний аюулгүйн дүрэм,	Уурхайн талбай болон орон нутаг, улсын чанартай авто замууд	Тодорхойлох боломжгүй	Тодорхойлох боломжгүй	Үйл ажиллагааны зардал	Жилийн турш	Гамшгаас хамгаалах тухай хууль, 5 дугаар бүлэг Аюулгүй ажиллагааны журам Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, 5 дугаар бүлэг, Замын хөдөлгөөний дүрэм Замын аюулгүй байдлын тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/, 3 дугаар бүлэг
2	Гал түймэр	Уурхайн талбайд гал түймрээс	Уурхайн талбай дахь бүх барилга	Шинээр суурилуулах		1,000.0	Жилийн турш	Галын аюулгүй байдлын тухай хууль /шинэчилсэн

		сэргийлэх, эрсдлийг бууруулах боломжтой бүх арга хэмжээг авах	байгууламжуудад	шаардлагагүй, хугацаа дууссаныг нь цэнэглэнэ			найруулга/, 3 дугаар бүлэг Гамшгаас хамгаалах тухай хууль, 5 дугаар бүлэг
Нийт зардал мян.төг				1,000.0 мян.төг			

АРВАН НЭГ. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 11-1. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

№	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	Ахуйн болон үйлдвэрийн	Уурхайн үйл ажиллагаанаас гарч байгаа хог хаягдлыг бууруулах, дахин ашиглах, боловсруулах ажлыг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	Төслийн хүрээнд	Тн	Дахин ашигласан болон боловсруулсан хог хаягдлын хэмжээ	1,000.0	1,000.0	Жилийн турш	Хог хаягдлын тухай хууль
2	Аюултай хог хаягдал	“Аюултай хог хаягдал тээвэрлэх, цуглуулах, хадгалах, дахин боловсруулах, устгах” журмын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах	Төслийн хүрээнд	Тн	Аюултай хог хаягдлын хэмжээ	1,000.0	1,000.0	Жилийн турш	“Аюултай хог хаягдал тээвэрлэх, цуглуулах, хадгалах, дахин боловсруулах, устгах” журам
3	Ахуйн болон аюултай хог хаягдал	Батлагдсан маягт болон “Эх үүсвэрээс гарах хог хаягдлын кодчилсон жагсаалт”-ын дагуу хог хаягдлын тоо бүртгэлээ	Төслийн хүрээнд	Тн	Жилд нэг удаа	Үйл ажиллагааны зардал	Үйл ажиллагааны зардал	Жилийн турш	Хог хаягдлын улсын тоо бүртгэл хөтлөх, тайлагнах журам

		тухай бүр хөтөлж, тогтоосон хугацаанд тайлагнах							
Нийт зардал мян.төг					2,000.0				

АРВАН ХОЁР. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Хүснэгт 12-1. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн төлөвлөгөө

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Давтамжийн тоо	Нэгжийн зардал мян.төг	Нийт зардал, мян.төг	Тайлбар	Баримтлах хууль, журам, стандарт
Агаарын чанар								
1	Агаар дахь нүүрстөрөгчийн дутуу исэл /CO/	Төслийн талбайд	Улиралд нэг удаа	2	40.0	80.0	Мэргэжлийн байгууллагатай гэрээ байгуулан агаарын дээжийг итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжлүүлэх	Баримтлах стандарт “Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага” MNS 4585:2016
	Агаар дахь азотын давхар исэл /NO2/							
	Хүхэрлэг хий /SO2/							
	Нийт тоос /TSP/			2	25.0	50.0		
Хөрсний чанар								
2	Хөрсний хүнд метал	Авто зогсоол	Улиралд нэг удаа	2	30.0	60.0	Хөрсний дээжийг стандартын дагуу авч итгэмжлэгдсэн лабораторит шинжлүүлэх	Баримтлах стандарт: “Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ” MNS 5850:2008
		Авто засвар		2	30.0	60.0		

БУЛГАН АЙМГИЙН БҮРЭГХАНГАЙ СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “АР ТАМСАГ-1 АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ
ИЛ АРГААР ОЛБОРЛОХ” ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ 2024

		Ажилчдын хотхон		2	30.0	60.0		
		Хог хаягдлын цэг		2	30.0	60.0		
Усны чанар								
3	Усны химийн шинжилгээ	Унд ахуйн худаг	Улиралд нэг удаа	2	30.0	60.0	Усны дээжийг стандартын дагуу авч итгэмжлэгдсэн лабораторит шинжлүүлэх	Баримтлах стандарт: “Хүрээлэн буй орчин. Эрүүл мэндийг хамгаалах. Аюулгүй байдал. Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүйн үнэлгээ” MNS 0900:2018
		Эргэлтийн усан сан	Улиралд нэг удаа	2	30.0	60.0		
Ургамалжилтын судалгаа								
4	Ургамлын судалгаа	Төслийн талбайн хэмжээнд	Улиралд нэг удаа	2	Үйл ажиллагааны зардалаар	Мэргэжлийн байгууллага	Ургамлын судалгааны арга зүй	
Амьтны судалгаа								
5	Амьтны судалгаа	Төслийн талбайн хэмжээнд	Улиралд нэг удаа	2	Үйл ажиллагааны зардалаар	Мэргэжлийн байгууллага	Амьтны судалгааны арга зүй	
Нийт зардал мян.төг				490.0 мян.төг				

АРВАН ГУРАВ. ТУХАЙН ЖИЛ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 13-1. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв /мян.төг/	Хэрэгжүүлэх хуваарь	Хариуцсан албан тушаалтан	Тайлбар
			2024 он		
1	Байгаль орчныг хамгаалах тэмдэглэлт өдрүүд	500.0	• Мод тарих үндэсний өдөр / 10 дугаар сар/		
2	Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачлагаар зохион байгуулагдах "Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөн" ажлыг хэрэгжүүлэх.	3,000.0	10 дугаар сар	Компани удирдлага, БО-ы ажилтан	500 гаруй модны тарихаар төлөвлөж байна.
3	Нөлөөллийн бүсийн иргэдэд өвөлжилт хүндэрсэн үед өвс, тэжээл олгох	2,000.0			
Нийт зардал			5,500.0		

АРВАН ДӨРӨВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД
ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 14-1. Нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө

№	БОМТ, БОМТ-ний хэрэгжилтийг тайлагнах оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацааны тов	Тайлагнах зардал, төг	Хариуцан зохион байгуулах албан тушаалтан	Зохион байгуулах газар
1	Булган аймаг, ЗД, БОГ	Илтгэл тайлан	Өмнө жилийн болон тухайн жилийн -БОМТ-ний хэрэгжилт	Жил бүрийн 11 сард	Дотоод төлөвлөлтөөр	Компанийн БО -ны ажилтан	Булган аймаг
2	БОАЖЯ	Тайлан, төлөвлөгөө	Тухайн жилийн -БОМТ-ний хэрэгжилт	Жил бүрийн 12-р сард	Дотоод төлөвлөлтөөр	БОАЖЯ	БОАЖЯ
	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг тайлагнах	ИНХ	Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах ажлыг зохион байгуулах	10 сар	Дотоод төлөвлөлтөөр	Компанийн БО-ы ажилтан	Бүрэгхангай сум 4-р баг
Нийт зардал			0.0 мян.төг				

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗАРДАЛ

№	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний бүрэлдэхүүн хэсэг	Төлөвлөгдсөн нийт зардал мян.төг
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	1,650.0
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	0.0
3	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	4,000.0
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	0.0
5	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	0.0
6	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	1,000.0
7	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	2,000.0
8	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	490.0
9	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	5,500.0
10	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөллийн бүсэд оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	0.0
Нийт зардал мян.төг		14,640.0

УУЛ УУРХАЙН ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

Хянасан огноо	
Хянасан мэргэжилтний хувийн дугаар	
Дүгнэлт	
Шийдвэрийн төсөл	
Ололт, амжилттай тал	
Дутагдалтай сул тал	
Шаардлага	

Нэг. Төсөл хэрэгжүүлэгч хуулийн этгээд, төслийн тухай товч мэдээлэл

- Байгууллагын нууцын тухай хуулийн 6.1 болон 6.2-ыг үндэслэн дагуу тухайн төслийн хуулийн этгээд мэдээллийн төрлийн харгалзах мөр, багананд мэдээллийг товч хэлбэрээр үнэн зөв оруулах.
- Тухайн төсөлд хамаарахгүй хэсгийг “*хамааралгүй*” гэж бөглөх.
- 1.2.7 дахь хаалтын дараах зориулалт гэдэгт уурхайн хаалтын дараа нөхөн сэргээсэн газрыг бэлчээр, газар тариалан, агуулах, олон нийтэд зориулсан үйлдвэр, үйлчилгээ гэх мэт тухайн газрыг эдийн засгийн эргэлтэнд оруулахаар төлөвлөж буй бол орон нутагтай урьдчилан тохиролцсон чиглэлийг оруулах.

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах багана
1.1	Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуй нэгжийн нэр	“Тамсаг баялаг” ХХК
	Аж ахуйн нэгжийн улсын бүртгэлийн дугаар	9011819953
	Аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааны чиглэл	Уул уурхайн зөвлөгөө, худалдаа, ачаа тээвэр
	Аж ахуйн нэгжийн харъяаллын хаяг	Монгол Улс, Улаанбаатар хот, ХУД, 15-р хороо, Оргил махатма ганди, 25 26 тоот
	Захирлын нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	Н. Мөнгөнхундага, mungunhundaga.n@nrg.mn
	Холбогдох мэргэжилтний нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	Н. Мөнгөнхундага, 98111438, mungunhundaga.n@nrg.mn
1.2	1. Төслийн нэр	Ар тамсаг-1 алтны шороон ордыг ил аргаар олборлох төсөл
	Төслийн харъяаллын байршил	Булган аймаг, Бүрэгхангай сум
	Төслийн ангилал	Олборлолт
	А. Нүүрс, алт, жонш, төмрийн хүдэр гэх мэт	Алт
	Б. Ил уурхай, далд уурхай, шороон орд	Ил
	В. Баяжуулах үйлдвэр	
	Төсөл эхэлсэн огноо	2021он
	Төсөл хэрэгжих хугацаа	2021-2026 он
	Уурхайн хаалт эхлэх огноо	2057 он
	Хаалтын дараах зориулалт	Бэлчээрийн зориулалт
	ТЭЗҮ баталсан огноо	
	Урьд оны бүтээгдэхүүний нийт хэмжээ /дундаж/	“Хамааралгүй”
	Ажилчдын тоо	50
	Тухайн жилийн ажлын ерөнхий төлөвлөгөө	Батлагдсан
	Тухайн төсөлд хамаарах дэд бүтэц	
	Замын урт, эхлэл, төгсгөлийн цэг, чиглэл	
	Шатахуун түгээгүүрийн тоо	
Шатахууны агуулахын агууламжийн хэмжээ		
Тэслэх, дэлбэлэх бодисын үйлдвэрийн хүчин чадал гэх мэт		

Хоёр. Төсөл хэрэгжүүлэх чиглэлээр олгогддог тусгай зөвшөөрөл, дүгнэлт лавлагааны товч мэдээлэл

- Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай 2.3-ыг үндэслэн хуулийн этгээд тусгай зөвшөөрөлтэй холбогдох доорх мэдээллийг үнэн зөв оруулах.
- Тусгай зөвшөөрөл, ашигт малтмалын нөөц, ТЭЗҮ баталсан хуулийн этгээд, дугаар, огноог оруулах
- Доорх хүснэгтийн 2.1.9, 2.1.10-т тусгагдсан холбогдох 7 материалын хуулбарыг байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд зайлшгүй хавсаргах. Мэдээлэл оруулах багананд хавсралтын нэрийг оруулах

№	Мэдээллийн төрөл		Мэдээлэл оруулах багана
2.1	Тусгай зөвшөөрлийн төрөл Дугаар Хүчинтэй хугацаа Талбай		
	Тусгай зөвшөөрлийн төрөл /химийн бодис ашиглах/ Дугаар Хүчинтэй хугацаа		
	Химийн бодисын агуулахад хийсэн мэргэжлийн хяналтын газрын тодорхойлолт		
	Галын дүгнэлтийн огноо, дугаар		
	Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын ерөнхий үнэлгээний огноо, баталсан хуулийн этгээд		
	Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний огноо, баталсан хуулийн этгээд		
	Ус ашиглалтын дүгнэлтийн огноо		
	Тухайн жилийн уулын ажлын батлагдсан төлөвлөгөөний огноо		2024
	Батлагдсан уулын ажлын төлөвлөгөөний 1.1, 1.5, 1.7, 1.9, 1.10, 1.11 дэх маягтыг хавсаргах		Хавсаргав
	Нөхөн сэргээлт	Техникийн нөхөн сэргээлтийн талбай /га- аар/	Тайлант онд гүйцэтгэсэн
Төлөвлөгөөт онд гүйцэтгэх.			0.0
Биологийн нөхөн сэргээлтийн талбай /га- аар/		Тайлант онд гүйцэтгэсэн	-
		Төлөвлөгөөт онд гүйцэтгэх.	-
ТХГН-ийн тухай хууль, гол мөрний урсац эх, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ойн сан бүхий газарт ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглох тухай хуулиар тогтоосон хамгаалалтын бүсийн хийлийн заагтай давхацсан эсэхийг тодорхойлсон лавлагааг хавсаргах			Хавсаргав

ГУРАВ. ХИМИЙН БОДИСЫН ЭРСДЭЛ, ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

- Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29 ны өдрийн А-618 тоот тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын 3 дугаар хавсралтанд тусгагдсан тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний агуулгад заасны дагуу химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө, хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний хэсгээс холбогдох мэдээллийг доорх хүснэгтэд оруулах

- Тухайн жилд олон төрлийн химийн бодис ашиглахаар бол байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд химийн бодисын хор, аюул, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний талаар хавсралтаар оруулж, доорх хүснэгтийн 3.1.1-д хавсралтын нэрийг дурдах (хэмжих нэгжийг дурдсан байх шаардлагатай)
- Химийн бодисын эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөнд дараах мэдээллийг бүрэн тусгасан тохиолдолд 3.1.2-ын мэдээлэл оруулах хэсэгт “хангалттай” гэсэн дүгнэлтийг оруулна.

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах хэсэг
3.1	Тухайн жилд ашиглах химийн бодисын нэр хэмжээ /хэмжих нэгж/ Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ Эрсдлийн үед авах арга хэмжээ Учруулсан хор уршгийг зайлуулах, бууруулах арга хэмжээ Хохирлын нөхөн төлбөрийг тооцох арга хэмжээ	
3.2	Шатах тослох материалын нэр төрөл, хэмжээ /хэмжих нэгж/ агуулах байгаа эсэх Тэслэх, дэлбэлэх бодисын нэр төрөл, хэмжээ /хэмжих нэгж/ агуулах байгаа эсэх	
3.3	Тухайн жилийн хог хаягдлын жилийн дундаж хэмжээ /хэмжих нэгж/ Ахуйн хог хаягдал /хатуу шингэн/ Үйлдвэрийн хог хаягдал /хатуу шингэн/ Аюултай хог хаягдал	
	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх тухайн жилийн арга хэмжээний төсөв	

ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ХАМГААЛАХ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨСӨВ

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах хэсэг
4.1	Тухайн жилийн байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний нийт төсөв	8,640.0
	Нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний төсөв /технологийн зөв шийдэл/	-
	Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төсөв	1,650.0
	Нөхөн сэргээх арга хэмжээний төсөв /техникийн, биологийн/	0.0
	Дүйцүүлэн хамгааллын арга хэмжээний төсөв	2,000.0
	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах төсөв	0.0
	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион	3,500.0

	байгуулалтын төсөв	
	Түүх соёлын дурсгалт эд зүйлийг нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээний төсөв	0.0
	Тухайн жилийн орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн нийт төсөв.	490.0

ТАВ. МЕТА МЭДЭЭЛЭЛ

*Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 39.1.7-д заасныг үндэслэн төсөл хэрэгжүүлэгчээс доорх хүснэгтэд тусгагдсан төслийн дэд бүтэц, нөхөн сэргээх, дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний цар хүрээ, орчны хяналт шинжилгээний цэгэн мэдээллийг тусгасан мета мэдээллийг цаасанд өнгө будаг, таних тэмдэгээр буулгасан хэлбэрээр болон файл хэлбэрээр тайланд хавсаргах.

*Доорх хүснэгтийн мэдээллийг бүрэн тусгасан эсэхийг шалгах баганыг шинжээч бөглөнө.

д/д	Мэдээллийн төрөл	Мэдээллийг бүрэн тусгасан эсэхийг шалгах багана
5.1.	Зурган мэдээлэлд тусгах мэдээлэл 1. Тосгон 2. Дэд бүтэц(зам, өндөр хүчдэл, цахилгаан сүлжээ, шугаман хоолой, станцын байршил, хашаа, тусгаарлагч, үерийн хамгаалалтын далан, аянга зайлуулагч г.м) 3. Хог хаягдлын цэгийн байршил 4. Химийн бодисын агуулахын байршил 5. Орчны хяналт шинжилгээний дээж авах хяналтын цэгийн байршил 6. Тухайн жилд хуулах хөрс 7. Гадаад, дотоод овоолго 8. Техникийн нөхөн сэргээлтийн талбай 9. Биологийн нөхөн сэргээлтийн талбай 10. Гүний хүдгийн байршил 11. Дүйцүүлэн хамгааллын байршил	

ЗУРГАА. ТУХАЙН ЖИЛИЙН АРГА ХЭМЖЭЭНЭЭС БАЙГАЛЬ ОРЧИНД ҮЗҮҮЛЭХ НӨЛӨӨЛЛИЙН ДҮН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

*Байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан нөлөөллийн дүн шинжилгээний хэсгээс доорх хүснэгтийн А,Б,В,Гдэх баганад”
тодорхойлсон”, “ тодорхойлоогүй”, “хамааралгүй” гэсэн 3 төрлийн хариултаас сонгож бөглөх.

***Дүгнэлт** гэсэн багана дахь дүгнэлтийг байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний нөлөөллийн дүн шинжилгээний хэсэгт Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам болон аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын ажил хариуцсан мэргэжилтэн дүгнэлт гаргана.

Нөлөөллийн ангилал	А. Тооцсон эсэх	Б. Нөлөөлийн цар хүрээг тодорхойлсон эсэх	В. Нөлөөллийн эрчмийг тодорхойлсон эсэх	Г. Нөлөөллийн үргэжлэх хугацааг тодорхойлсон эсэх	Дүгнэлт
Хөрсөнд үзүүлэх нөлөөлөл: - бохирдуулах - Эвдэх - Доройтуулах	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	
6.2 Гадаргын болон гүний усанд үзүүлэх нөлөөлөл: - Бохирдуулах - Нөөцийг бууруулах	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	
6.3 Амьтан , ургамалд үзүүлэх нөлөөлөл: - амьдрах орчинг хуваах - амьдрах орчинг доройтуулах - Амьдрах орчинг хомсдуулах, - нөөцийг бууруулах	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	
6.4 Агаарт үзүүлэх нөлөөлөл: - бохирдуулах - тоос	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	тодорхойлсон	
6.5 Түүх соёлын дурсгалт эд зүйлс: - хамгаалах - нүүлгэн шилжүүлэх	хамааралгүй	хамааралгүй	хамааралгүй	хамааралгүй	

ДОЛОО. БАЙГАЛЬ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ДҮН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХЯНАЛТ

*Төсөл хэрэгжүүлэгч нь доорхи хүснэгтийн “А” багананд байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээг тоогоор илэрхийлэх

* Төсөл хэрэгжүүлэгч нь доорх хүснэгтийн “Б”, “В” багананд байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээний шалгуур үзүүлэлт, хэмжих нэгжийг тогтоосон эсэхэд “**тийм**”, “**үгүй**” хариулт өгнө.

* Доорхи хүснэгтийн “Г” багананд БОМТ-д тусгагдсан арга хэмжээний шалгуур үзүүлэлт, хэмжих нэгжийг оновчтой тогтоосон эсэхэд Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам, аймгийн Байгаль орчин аялал жуулчлалын газрын ажил хариуцсан мэргэжилтнүүд “**хангалттай**”, “**хангалтгүй**” гэсэн дүгнэлт өгнө.

Тухайн жилийн байгаль хамгаалах арга хэмжээний чиглэл	А. тоо	Б. Шалгуур үзүүлэлтийг тогтоосон эсэх	В. Шалгуур үзүүлэлтийн хэмжих нэгжийг тогтоосон эсэх	Г. Дүгнэлт
7.1 Нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх зайлуулах арга хэмжээ		тийм	тийм	
7.2 Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ		тийм	тийм	
7.3 Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ -Техникийн/ га, эзлэхүүн/ -биологийн / га/		тийм	тийм	
7.4 Дүйцүүлэн хамгаалалын арга хэмжээ		тийм	тийм	
7.5 Тухайн жилийн БОМТ-г хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах арга хэмжээ		тийм	тийм	
7.6 Түүх соёлын дурсгалт эд зүйлийг нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээ		үгүй	үгүй	
7.7 БО-ны менежментийн удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээ		тийм	тийм	

НАЙМ. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

* Төсөл хэрэгжүүлэгч нь доорх хүснэгтийг “А,Б,В,Г” баганад байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсан арга хэмжээг тоогоор илэрхийлнэ.

Хяналт шинжилгээний дээж	А. Дээж авах цэгийн тоо	Б. Дээж авах цэгийн байршил	В. Давтамж	Г. Төсөв
8.1 Хөрс	4	-Хатуу хог хаягдлын түр цэг - шимт хөрсний овоолго -ШТМ-ийн агуулах -Засвараас гарсан гарсан машины эд анги хадгалах цэг	2 удаа	240.0
8.2 Ус	2	-Унд ахуйн уснаас -Шүүрлийн уснаас	2 удаа	120.0

БУЛГАН АЙМГИЙН БҮРЭГХАНГАЙ СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “АР ТАМСАГ-1 АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫГ
ИЛ АРГААР ОЛБОРЛОХ” ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ 2024

8.3 Ан амьтан	тогтмол	Лицензийн талбай болон нүүрс тээврийн замын дагуу	Байнгын ажиглалт хийнэ.	0.0
8.4 Ургамал	Тогтмол	-	-	0.0
8.5 Агаар	4	-Ил уурхайн салхин дээд талд -Салхин доор -Уурхайн дотоод тээврийн замын доод талд -Кемп	2 удаа	130.0